

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	853-08-30
Дата	14.09.2018г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

10.14
уц

ДОКЛАД

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права, № 802-01-31, внесен от Министерски съвет на 13.08.2018 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика на свое редовно заседание, проведено на 12 септември 2018 г., разгледа и обсъди законопроекта за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права, № 802-01-31, внесен от Министерски съвет на 13.08.2018 г.

В заседанието участваха Румен Димитров – заместник - министър на културата, Мехти Меликов - директор Дирекция “Авторско право и сродните му права”, Катерина Пашова - държавен експерт в Дирекция “Авторско право и сродните му права”.

Законопроектът беше представен от заместник министър Румен Димитров, който посочи, че с него се цели въвеждането в българското законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2017/1564 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2017 година относно определени позволени видове използване на определени произведения и други обекти, закриляни от авторското право и сродните му права, в полза на слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали, и за изменение на Директива 2001/29/ЕО относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ, L 242 от 20 септември 2017 г.). Държавите - членки на Европейския съюз, са длъжни да отразят тази Директива във вътрешното си законодателство най-късно до 11 октомври 2018 г. Директивата е приета въз основа на Маракешкия договор за улесняване на достъпа до публикувани произведения за слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали.

Авторскоправните закони на държавите - членки на Европейския съюз, в т. ч. този на Република България, в резултат на транспонирането на съответното европейско законодателство уреждат по хармонизиран начин имуществените и неимуществени изключителни права на авторите и на носителите на права, сродни на авторското право, като предвиждат в тяхна полза набор от правомощия да разрешат или да забранят използването на съответните обекти на закрила (например при използване чрез възпроизвеждане, разпространение, излъчване, предаване, предоставяне на достъп по интернет и др.). В определени случаи, когато това е наложено от съществен обществен интерес, тези изключителни права могат да бъдат ограничени и да се допусне произведенията и другите обекти да бъдат използвани свободно, макар и в строго очертани рамки.

Целта на новите норми е да преодолеят дефицитите, пораждани от нарушения и увреждания, в достъпа до култура, знание, информация и свобода на изразяване чрез създаване на копия във формат, достъпен за бенефициерите (копия в достъпен формат). Като примерни такива формати са посочени Брайлов шрифт, едър шрифт, адаптирана електронна книга, звукозапис на съдържанието на писмено произведение (аудиокнига), радиопредаване и др. Обектите на закрила, от които се допуска изготвянето на копия в достъпен формат, наречени в законопроекта „писмени произведения или свързани с тях други обекти на закрила“, са всякакви разгласени произведения - обекти на авторски права, създадени в писмена форма, възпроизведени в съответствие със законоустановените изисквания за съгласие на носителя на права, като книги, специализирани издания, вестници, списания, нотни материали и илюстрации към такива произведения. С оглед на допустимото създаване на аудиокниги, радиопредавания и др., в приложното поле на изключението са включени и обекти на сродни права (изпълнения, звукозаписи, радиопрограми).

Проектът на закон предвижда, че копията в достъпен формат могат да се изготвят от бенефициера пряко, с помощта на лице, което действа от негово име, или от юридически лица, подали уведомление до министъра на културата. Категориите такива лица, посочени в проекта са: юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност в полза на хора със специфичните увреждания, посочени в законопроекта; народни читалища; държавни или общински културни организации, осъществяващи дейност на библиотеки; или специалните училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания - увреден слух или нарушено зрение.

Целта на законопроекта е да освободи определени действия, които се квалифицират като използване по смисъла на авторскоправния закон и съответно изискват разрешение от правноносителите, като предвиди, че те могат да се извършват от бенефициери, от лица, действащи от тяхно име, или от оправомощени лица свободно, когато са необходими за целите на създаване на копие в достъпен формат или предоставянето му на бенефициерите. Общо условие за това е използването да отговаря на изискванията по чл. 23 от ЗАПСП - да се отнася до изключение, посочено в закона, да не пречи на нормалното използване на произведението и да не уврежда неоправдано законните интереси на носителя на права. Конкретните начини на използване, чрез които е допустимо да се изготви копие в достъпен формат, са лимитативно изброени.

Важно място заемат и разпоредбите, които предвиждат, че оправомощени лица със седалище в Република България могат да предоставят копия в достъпен формат на бенефициери от други страни - членки на Европейския съюз, а бенефициери или оправомощени лица с постоянен адрес или със седалище в Република България имат право да получат копие в достъпен формат или достъп до такова копие от оправомощено лице, независимо от държавата - членка Европейския съюз, в която е седалището му.

Към законопроекта е приложен Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието.

Приложена е справка от Министерство на правосъдието, съгласно чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, относно съответствието на законопроекта с Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС)

и с практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ). Според справката предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на ЕКЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ.

След приключване на обсъждането и гласуване с резултати:

20 гласа „за“, 0 гласа „против“ и 0 гласа „въздържал се“,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроекта за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права, № 802-01-31, внесен от Министерски съвет на 13.08.2018 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ